

Document d'objectius de la "Taula de Vielha"

Davant la proposta de modificació de la Llei d'Aran plantejada pel Partit Popular, els partits polítics aranesos han acordat establir un marc de reflexió sobre les reformes que són necessàries en el text legal que emmarca l'autonomia aranesa. En una primera reunió, a la qual han assistit representants de tots els partits polítics, a excepció de CDA, tots els assistents han ratificat la seva voluntat de participar en un procés obert de debat que avalui quines són les modificacions a fer en aquesta Llei i plantegi com aprofitar la reforma d'aquest text per millorar la situació actual de les institucions araneses, per tal que s'adeqüin a les necessitats reals del país i responguin a la voluntat majoritària de la ciutadania de ser una administració democràtica, participativa, i coherent amb el sentit històric que la fonamenta.

Tots els partits que participen en els debats de la "Taula de Vielha" ratifiquen la voluntat d'aprofundiment en l'autonomia aranesa, però alhora reclamen, després de 12 anys de la seva aprovació, una revisió del text de la Llei d'Aran, que permeti superar les limitacions que en aquell moment, per les conjuntures polítiques, no van tenir un suficient grau de precisió administrativa i política.

Transcorreguts aquests anys des de la seva aprovació, avui es poden veure amb perspectiva, quines són aquestes insuficiències i intuir com el marc autonòmic ha d'evolucionar per donar resposta a una societat canviant que, amb un ràpid desenvolupament econòmic, pot, si no hi ha capacitat de resposta de les administracions, allunyar-se de la seva màxima institució i dels principis que van fonamentar la seva recuperació.

Per tot això, els partits sotasignants, representats per les persones que han assistit a les reunions de la "Taula de Vielha" proposaran, a tots els grups parlamentaris del Parlament de Catalunya, que la reforma de la Llei d'Aran compleixi amb els objectius que es fixen en aquest document.

OBJECTIUS

1. Reforçar el sentit de la identitat aranesa dotant al Conselh Generau d'Aran dels mitjans necessaris per preservar aquesta identitat i la seva llengua com a màxim exponent. Un fet que avui, i malgrat el poder polític assolit, mostra una clara tendència a retrocedir.
2. Aconseguir una Institució més participativa, on el debat polític, la voluntat del poble aranès i l'expressió dels seus representants trobin un marc adequat per a l'exercici de la democràcia i la construcció d'una societat plena.
3. Donar a l'exercici de l'acció de Govern i de l'acció política en general màxima transparència i garantia d'equanimitat, tot motivant la participació dels ciutadans en les qüestions públiques.
4. Definir i acotar les responsabilitats polítiques i administratives del Conselh Generau d'Aran, de la Generalitat de Catalunya en referència als diferents nivells competencials que avui conviuen en el marc de les diferents administracions.

Per complir amb aquests objectius els partits sotasignats proposen la modificació de la Llei 16/ 1990 de 13 de juny de 1990 en els següents aspectes:

1. Definir la nova Llei un nou procés de traspàs de competències que permeti la participació del conjunt de les forces polítiques i que defineixi amb precisió les competències traspassades i els recursos. Es proposa un traspàs de competències per la via del Projecte de Llei, amb l'objectiu de dotar de competència plena al Conselh Generau d'Aran en aquelles matèries decidides en el Ple del Conselh Generau d'Aran, tot garantint la suficiència de recursos per al seu exercici.
2. Incorporar a la nova Llei un marc reglamentari que doti al Conselh Generau d'Aran d'un àmbit adequat per garantir l'exercici de les funcions atorgades com a Govern d'Aran. Aquest reglament hauria de precisar:
  - a) La creació de la figura del (president, cap del Conselh, prohom) que tindrà funcions de representació institucional i d'ordenar i dirigir els debats del Ple del Conselh, així com d'aplicar el Reglament de la institució.
  - b) El Reglament del Ple del Conselh determinarà el règim de les sessions de Plenari, la definició dels mecanismes de debat polític que garanteixin l'impuls i el control de l'acció de govern, així com, un marc de relació entre el Ple del Conselh Generau d'Aran i el Govern d'Aran, tot creant la necessària diferenciació entre les diferents figures institucionals, polítiques i administratives que configuren l'Administració aranesa.
  - c) Dotar al Ple del Conselh Generau de la possibilitat de crear nous àmbits de debat, i participació ciutadana que, subjectes a aquesta reglamentació, incentivin una participació ordenada de la ciutadania en el seu Govern.
3. Dotar a l'Aran d' un nou marc electoral que superi parcialment l'actual definició dels Terçons, atès els importants canvis demogràfics que ha patit l'Aran i que es fonamenti en:
  - a) Un sistema de circumscripció única amb una llista tancada per tot l'Aran que escollirà 13 consellers pel sistema de la Llei d'Hont.
  - b) Una llista oberta a cada Terçó per tal d'escollir pel sistema de majoria un representant que complirà amb les funcions de representant territorial.

4. La creació de la figura d'un Prohom que faci les funcions de Síndic de Greuges i que tingui un reconeixement institucional.

Amb la voluntat de fer extensible el debat al conjunt de la ciutadania aranesa, els partits sotasignants organitzaran per a properes dates un Fòrum ciutadà per debatre les qüestions referents a l'autonomia aranesa i les seves perspectives de futur.

Aran 29 d'Abril de 2002

Unitat d'Aran